

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 „ Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Előfizetési felhívás.

Folyó év október hó 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra. A szerény anyagi körülmények az előállításnak a háboru okozta drágasága dacára is igyekeztünk lapunkat fentartani s a vidéki sajtóra általánosságban is reánehézülő akadályokkal megküzdve, a köznek szolgálatába állani. Erőnkhez mérten igyekeztünk megállni helyünket s ebben t. előfizetőink támogatása nagyban segítségünkre volt.

A valódi értelemben vett szabadság, testvériség, egyenlőség diadalra jutásával a szociálmunkás és demokratizmus egyik vívmánya lett a szabadsajtó, melyre e nehéz időkben fontos kötelességek, feladatok várnak.

Mindezeknek teljesítéséhez tisztelettel kérjük a közönség támogatását, hiszen e nélkül nem lennénk képesek lapunkat megjelentetni.

A vidéki hetilapok s így a hunyadmegyeiek is, az óriási mértékben emelkedett munkabérek és anyagárakra való tekintettel a lapok előfizetési árát 1919. január hó 1-ével kezdődőleg felemelték. Ugyisint a hirdetési árak is mérsékelten magasabbak lettek.

Tisztelettel kérjük tehát lapunk t. előfizetőit, olvasóit, hogy ezt az ár-emelkedést a mai tényleges viszonyoknak megfelelő kényszerintézkedésnek vegyék, mert őszintén bevalljuk, hogy az utóbbi időkben a fennállott árak mellett csak ráfizetéssel tudtuk lapunkat megjelentetni, remélve, hogy az előállítás eszközei olcsóbbak lesznek, ami — sajnos — nem történt meg.

Közönségünknek hálás köszönetet mondunk az eddigi szives támogatásért s amidőn reméljük, hogy ez a jóindulatu támogatás a jövőben, az újjáalakulás nagy és nehéz munkájában sem fog elmaradni, ígérjük, hogy hiven és igazságosan fogjuk a köz s így közös mindnyájunk érdekeit szolgálani, megvédeni.

Előfizetési árak: egész évre 20 K
 félévre 10 „
 negyedévre 5 „

Tisztelettel:

A „SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE“
 kiadóhivatala.

Magyarország határai északon és délen.

Budapestről jelentik: A budapesti francia misszió intervenciójára megtörtént az intézkedés, hogy Salgótarján 24 óra alatt katonailag kiürítették. A bányavárosba tegnap egy szövetségi katonai bizottság érkezett. A felvidéken egyébként jelentékeny határkiigazítást kap Magyarország. Az entente Budapesten működő katonai bizottságai felszólítást intéztek a belgrádi kormányhoz is, hogy üritsék ki Baranyavármegye területét a kőszegbolmányi vonalig. Ez azt jelenti, hogy Magyarország visszakapja a pécsi szénbányákat. A délszláv sajtóiroda most jelentést adott ki ebben az ügyben, amely szerint Baranya kérdése ismét a békekonferencia elé kerül.

Fiume és az adria.

Lyon, november 17.

Nitti olasz miniszterelnököt egy párisi lap tudósítója megkérdezte a választások előtt, hogy milyen a helyzete Olaszországban. A miniszterelnök kijelentette, hogy a belső helyzete Olaszországnak, dacára a nagy tehernek, mit a nép el kell viseljen, kielégítő s a kormány programja épen az, hogy a terheken minél alaposabban könnyítsenek.

A Fiume ügyére vonatkozólag kijelentette, hogy Olaszország kérése ebben az ügyben igazán mérsékelt. Nagyon bizunk Franciaország vezetőiben, valamint Lloyd George biztositásában, hogy a megoldás méltányos lesz.

Végül Nitti kijelentette, hogy ha Olaszország és Franciaország szoros összeköttetésben marad, a világban egyik legfontosabb szerepet fogják betölteni, ellenben, ha szétváltnak, mindketten sokat fognak szenvedni. Az adriai kérdés gyors megoldása nemzetközi érdek is, nemcsak Olaszországé. (Avantul.)

Az Osztrák-Magyar-Bank felszámolása.

Bukarest, nov. 19.

A „Keleti Ujság“ írja: Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar-Bank rendkívüli közgyűlést tartott dr. Ferdinand Kimmer aligazgató elnöklete alatt. A gyűlésnek az volt a tárgya, hogy a vezérbizottság a saint-germaini békeszerződés értelmében kezdje meg a tárgyalásokat a reperációs bizottságokkal a felszámolás kérdésében. A közgyűlés foglalkozott a magyar szovjetkormány által kibocsátott hamis bankjegyekkel és kimondotta, hogy azokat nem váltja be. A szovjetkormány hárommilliárdháromszázmillió korona értékben nyomtatott ilyen bankjegyeket. — A közgyűlésen megállapították, hogy a budapesti pincék aranykészlete majdnem sértetlen. Alig hárommillió korona a hiány. A közgyűlés meghallgatta ezután azt az előterjesztést, hogy a sain-

germaini béke 206. §-a értelmében miképpen lehetne a bankot felszámoltatni. Jelezte, hogy ez a határozat e bank alapszabályaival ellentézik s ellene annak idején tiltakoztak is, de a tiltakozás hiábavaló volt.

Churchill az orosz kérdéstről.

Bukarest, november 19.

A „Dimineata“ jelenti Loudonból: A külügyi másodállamtitkár kijelentette az alsóház ülésén, hogy Anglia megengedte egy szovjet bizottságnak, melyet a dán kormány is fogadott, a Balti-tenger átlépését, hadifoglyok kicserélése tárgyában kezdődő megbeszélések végett.

Az Olaszország elleni blokádra nézve azt a kijelentést tette a másodállamtitkár, hogy nem blokádról, hanem bizonyos gazdasági nyomásról van szó, addig, míg demokratikus kormány alakulhat Oroszországban, amelyet a szövetségesek is elismerhetnek.

Churchill hadügyminiszter is tett kijelentéseket és azt mondta, hogy az Oroszországot illető politika az összes szövetségesek részéről azonos. Japán tudja, hogy mit óhajt Oroszország. Amit Oroszországban Anglia tett, az a szövetségesekkel egyetértésben történt. Mint a nép szövetség tagjait, a kis államokat védelmezte a Balti vidéken Anglia.

— Minden eszközt fel kell használnunk, — mondta a hadügyminiszter, hogy véget vehessünk a bolsevisták garázdálkodásainak s hogy Oroszország demokratikus kormányhoz juthasson.

Szinigazgatók ankétje Kolozsváron.

Meddig tart az engedély.

Az „Ujvilág“ írja: Az erdélyi magyar szintársulatok igazgatóit Brediceanu osztályfőnök értekezletre hívta össze november 16-ára Kolozsvárra az erdélyi szintársulatok jövőbeli szervezése és az 1920. január elsején lejáró koncesszió meghosszabbítása tárgyában. Az ankétén, melyet Brediceanu osztályfőnök vezetett, Siorban dr. Isacu Emil dr. előadok és az erdélyi szinigazgatók vettek részt. Az értekezlet megállapodott abban, hogy a régi szervezetét megtartja az erdélyi szinészet azután is. Kolozsvár, Nagyvárad, Arad, Temesvár, Marosvásárhely városokban állandó magyar szintársulatok fognak működni, a vidéki kerületi és területi társulatok szintán megtartják régi működési körüket. A koncessziót, amely 1920. január 1-én lejár, meghosszabbítja a kormányzó-tanács 1920. szeptember 1-ig. Ezen idő alatt a magyar szintársulatok székhelyén Kolozsvár kivételével, ahol ugyanis állandó román szintársulat fog működni a magyar mellett, legfeljebb vendégszerepelni fognak román vagy német szintársulatok, mely alkalmakkor a magyar szintársulat átengedi számukra a színház helyiséget.

1920. szeptember 1-től kezdve azonban egy később kidolgozandó tervezet szerint román és német társulatok a jelenlegi magyar társulatok színházhelyiségében már a szükséghez képest meghatározott hosszabb ideig is fognak játszani. Erre az időre, amennyiben az illető városban más színházhelyiség nincs, a magyar szintársulat átadja azt az őt felváltó román vagy magyar társulatnak. Ezen időre e később megszerkesztendő tervezetben meghatározott városba költözik s ott folytatja működését tovább. Kivételt képez ebben a tekintetben Kolozsvár, ahol két színház van, tehát a román szintársulat mellett zavartalanul működhetik a magyar társulat is és Marosvásárhely, ahol a tulnyomó magyar lakosság mellett elenyésző csekély a száma a románoknak és németeknek. Az értekezleten Parlagi, a kolozsvári magyar szintársulat titkára kérdést és kérést intézett Brediceanu osztályfőnökhöz a Kolozsváron felfüggesztett magyar színelőadások engedélyezése tárgyában. Brediceanu osztályfőnök megígérte, hogy ebben a kérdésben telefonon érintkezésbe fog lépni Maniuval a kormányzótanács elnökével.

Holnap.

Holnap az arcod lánggal fog kigyulni,
Holnap, ha meglátsz: futnál s nem birsch futni,
Holnap dőbbenve fut szivedbe véred,
Holnap megyek érted.

Holnap... rásujtok a remegő égre
S piros lángpelyhek fakadnak rajt égve,
Izzó lángpelyhek piros hóviharja
Száll, száll agyadra.

Holnap várástul izzó levegőben
Kürtszók, harangszók fakadnak előttem,
Zugó hangörvény hullámozva verve
Hull a fejedre.

Holnap a földből forró nyár fakad ki,
Lábadba kábult delej fog áradni,
Frissen tört rózsák illata remeg be
Tört lélekzedbe.

Holnap reszketve roskadsz a karomra,
Holnap ölemben vislek be hajómba,
Holnap mirajtunk ur leszen a tenger
Szent félelemmel.

Holnap az új szél vitorlánkba tódul,
Holnap e partot elrugom hajómtul,
A tulsó part? Mit bánod, boldog kincsem,
Tulsó part — nincsen.

Bodor Aladár.

NAPI HIREK.

— **Személyi hír.** A napokban Veltianu Viktor pénzügyigazgató Krisan Márk p. ü. számvevőségi főnök kíséretében Szászvároson járt és itt a helybeli kir. adóhivatalt megvizsgálta. A megejtett vizsgálatok és rovincsolások során a legnagyobb rendet és pontosságot találták. A pénzügyigazgató Herlea Sándor adótárnoknak és az összes fő- és segéd-tisztviselőknek elismerését fejezte ki a talált rend és pontosság felett.

— **Áthelyezés.** A román kormányzótanács pénzügyminisztere Kelemen Pál számtanácsost, a szászvárosi főszolgabíró mellé beosztott járási számvevőt a helybeli kir. adóhivatalhoz főtisztviselői minőségben áthelyezte.

— **A központi gazdasági tanács tagjai.** A kormányzótanács a bukaresti központi gazdasági bizottságba a következő tagokat delegálta: Vlád Aurél dr., Bontescu Victor reszortfőnökök, Popovics Mihály, Vulcu János és Vidrighiu Stán temesvári polgármester.

— **Halálozás.** A kérélnhetetlen halál újra elragadott közülünk egy derék, szorgalmas polgártársat: Mataus Mátyás helybeli zene-tanító f. hó 18-án este tüdőgyulladás következtében 56 éves korában meghalt. Az elhunyt általános köztiszteletnek örvendett s halála városszerte nagy részvétet keltett. Temetése, melyen a rokonságon kívül a jóbarátok, ismerősök, a volt és jelenlegi tanítványok nagy számban vettek részt, f. hó 20-án ment végbe a róm. kath. egyház szertartása szerint.

— **Szenátorválasztás Hunyadmegyében** A többi megyékkel párhuzamosan, Hunyadmegyében is e hó 8-án fejeződtek be a szenátorválasztások. Hunyadmegyében a következők lettek megválasztva: Déva: Francisc-Hosszu Longin, Brád: Parva Lazar, Vajdahunyad: dr. Leo Parascha, Szászváros: Constantin Baicu, Petrosény: Niculae Zugrav, Dobra: Protopop Constantin Morariu.

— **Apáthy Istvánt felmentették.** Bukarest. A legfelsőbb haditörvényszék a minap mondott ítéletet Apáthy István kolozsvári egyetemi tanár és volt magyar erdélyi főkormánybiztos felségsértési ügyében. Apáthy Istvánt a haditörvényszék a roinán állam megsértéséért öt évi kényszermunkára ítélte. Apáthy Cézár Parthenie ügyvéd utján fellebbezett, a melynek folytán a befejező tárgyaláson a legfelsőbb haditörvényszék az elsőfoku ítéletet továbbvitel kizárásával megsemmisítette és Apáthy Istvánt felmentette.

— **A legfőbb semmitőszék erdélyi osztályfőnökei.** A kormányzótanács sajtóirodája közli, hogy a bukaresti legfőbb semmitőszék (Curtia Casacia) három csoportjának élére, melyek az erdélyi ügyekkel foglalkoznak, új osztályvezetőket neveztek ki. Az új osztályvezetők: G. Plopu, volt magyar kuriai bírósági elnök, dr. Pop Jusztin dévai és dr. Alex Marta aradi ügyvédek.

— **A hunyadmegyei jegyzők tiltakozó gyűlése.** Hunyadvármegye községi és körjegyzői egyesülete e hó 12-én, szerdán a vármegyeháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tartott. Ezalkalommal körülbelül 60 jegyző gyűlt össze, hogy megvitassák a fizetésrendezés kérdését mert a kormányzótanács által a XX. számú dekrétumban megállapított javadalmazással nincsenek megelégedve. A jegyzők a leghatározottabb hangon tiltakoztak a kormányzótanács rendelete ellen és végül megállapodtak abban, hogy Dr. Vasince Toma főispán vezetésével egy delegáció fogja e tiltakozást bejelenteni és az orvoslást kérni a kormányzótanácsnál.

— **Közegészségügyi felügyelőség Kolozsváron.** A kormányzótanács népjóléti reszortja Kolozsváron, Nagyváradon, Temesváron, Marosvásárhelyen, Brassóban, Gyulafehérváron, Szatmáron közegészségügyi felügyelőségeket állított fel. A kolozsvári felügyelőség hatásköre Kolozs, Szolnokdoboka, Torदारanyos és Besztercenaszód megyék területére terjed ki.

— **Ügyvédi eskü és a kamara.** Az utóbbi napokban több esküt nem tett ügyvéd kérelmet adott be a kamarához, melyben feltételét kérte. Péntek délután tartotta a kamara választmánya gyűlést, melynek egyik legfontosabb pontja ezen kérelmek feletti határozat volt. A kamara végleges határozatot nem hozott. Az idevonatkozó rendeletek ugyanis, a választmány szerint nem nyújtanak kellő alapot az ügyvédek kéréseinek végleges elintézésére. A kamara ezért felterjesztést intézett a Consiliul Dirigent igazságügyi főnökéhez, melyben a kételyek eloszlátása céljából döntést

kér a rendeletek mikénti értelmezése tárgyában. Amennyiben a válasz beérkezik, az egyes kérelmeket el fogja intézni. A kamara, mint autonom testület természetesen fentartja jogát, hogy a rendeletek korlátain belül, legjobb belátása szerint döntse el az egyes kérvényeket.

— **A fürdő ügye.** Birtler Károly helybeli fürdőtulajdonos a mult számunkban megjelent közleményre hivatkozva szerkesztőségünkben kijelentette, hogy fürdőjét részben szénhiány miatt, részben pedig azért nem helyezheti üzembe, mert a kazán egyik csöve megrepedvén, azt itt megfelelő gyár hiányában nem tudja megcsináltatni.

— **Elhalasztott gazdasági kongresszus.** A bukaresti ipari és kereskedelmi miniszterium későbbi időpontra halasztotta a november hó 16-ra kitűzött gazdasági kongresszust, mert az előkészítő munkálatok hosszabb időt igényelnek.

— **A váltók és hitellevelek fizetési határideje.** Dr. Hatiegan Emil, az erdélyi kormányzótanács igazságügyi reszortjának főnöke a váltókra, kereskedelmi utalványokra és hitellevelekre vonatkozó intézkedések kiegészítésül rendeletet adott ki. Eszerint a váltók, kereskedelmi utalványok és az értékadást szenvedett hitellevelek közül azoknak, melyek szeptember 30-tól 1919. december 31-éig esedékesek, a fizetési határidejét 1920. január 15-ig hosszabbította meg.

— **Az idei Nobel-díj nyertesei.** A berlini „Lokalanzeiger“-nek táviratozzák Stockholmból: A tudományos akadémia elhatározta tegnap este, hogy az 1918. évi fizikai Nobel-díjat Plank Miksa berlini egyetemi tanárnak, az 1919. évi fizikai Nobel-díjat pedig Stark greifewaldei egyetemi tanárnak adományozza. Elhatározta továbbá az akadémia, hogy az 1918. évi vegyészeti díjat Hachler Frigyes berlini egyetemi tanárnak adja ki.

— **Felszámoló pénztintézet.** A „Puji Takarékpénztár Részvénytársaság“ f. év szeptember 28-án tartott közgyűlésén a társaság felszámolását határozta el. Az intézet 1906-ban alakult 100.000 K alaptőkével.

— **Hetvenhét pályázat az Aradi Kölcsey Egyesület díjaira.** Az Aradi Kölcsey Egyesület szeptember hóban pályázatot hirdetett hosszabb és rövidebb novellákra, verses elbeszélésekre és költeményekre. A pályázat határideje október 31-én járt le. Várakozáson felüli érdeklődést tanúsítottak az aradi írók és költők a pályázat iránt. Beérkezett 28 verspályázat 67 verssel, 12 verses elbeszélés és 37 novella. Az elnökség kiadta a pályaműveket két bíráló bizottságnak. A pályázat eredményét majd akkor közlik, ha a bírálóbizottságok a munkával elkészülnek és az eredményről az elnökségnek jelentést tesznek. A kitűzött pályadíjak a következők: novellákra 400, 200, 100 korona, verses elbeszélésre 400 korona, költeményre 100 korona.

— **Egy híres Courbet kép sorsa.** Courbet híres francia festő „Tanulmány“ című híres festményét a Louvre egyik műkereskedőtől 900000 frankért megvásárolta. Mivel az állam nem terhelheti meg költségvetését ilyen hatalmas összeggel, viszont azonban nem szalaszthatja el a vásárt, nehogy a műretek külföldre vándoroljon, gyűjtőívet bocsájtottak ki és a francia nép adakozásából vette meg a képet. Érdekes ennek a képnek pályafutása. A szegény művésztől egy bankár 5000 frankért vette meg és egy évre rá eladta 60000 frankért. Ez ezelőtt 20 évvel történt és ma ugyanazért a képért 900,000 frankot fizettek. A művész pedig szegényen halt meg és ezt az óriási árat üzerek vágják zsebre.

— **Csak februárban léphet életbe a béke.** Angol lapok értesülése szerint Bonar Law kijelentette, hogy míg a békeszerződést valamennyi hatalom ratifikálja, a béke végleges életbelépése nem várható 1920. február vagy március előtt.

— **Tilos a külföldi magyar és német lapokat terjeszteni és árulni.** Az állami Sigurantia rendeletet adott, ki, hogy magyar és német lapoknak Romániába bármely uton való behozatala tilos. Figyelmeztetik tehát az utazó közönséget, hogy magyar és német lapokat ne hozzon át a román határon mert ezért a csempészésért nagyon szigorú büntetés jár. A hírlapterjesztőket is felhívják, hogy a külföldi magyar és német lapok árusításától tartózkodjanak mert ellenkező esetben ellenük szigorú megtorló eljárás indul meg.

— **Utalványforgalom a nagyváradi körületben.** Kincstári posta- és távirda hivatalok: Arad 1, 2, Békéscsaba 1, 2, Belényes, Gyula, Máramarossziget, Nagybánya, Nagykároly 1, 2, Nagyvárad 1, 2, 3, Szatmárnémeti. Nem kincstári posta- és távirda hivatalok: Arad 3, 6, Battonya, Berettyóújfalú, Békés, Bél, Bihardiószeg, Biharkeresztes, Biharnagybajom, Borosjenő, Borossebes, Borsa, Csánádpalota, Csenger, Csermő, Derecske, Elek, Erőd, Élesd, Érmihályfalva, Fehérgyarmat, Felsőbánya, Füyesgyarmat, Gyorok, Honcő, Kraszna, Kétegyháza, Királyháza, Kisjenő, Komádi, Körösbölkény, Körésladány, Kürtös, Magyarbánhegyes, Magyarcéke, Magyarpécska, Margitta, Marosborsa, Máriaradna, Mátészalka, Medgyesegyháza, Mezőberény, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Mezőtelegd 1, 2, Nagyhalom, Nagylak, Nagyléta, Nagysomkut, Nagyszalonta 1, Nagyvárad 5, Nagyszerénd, Pankota, Rév, Sarkai, Soborsin, Szalárd, Szeghalom, Szemlak, Székelyhid, Szilágycseh, Szilágyosmlyó, Szinérváralja, Tasnád, Tenke, Ternova, Ujszentanna, Vaskoh, Vésztő, Világos, Zilah, Zsibó.

— **Légi posta Budapest és Kopenhága között.** Budapest. A határok elzárását arra használták fel a spekulánsok, hogy a közönséget, ha sürgős leveleit el akarja juttatni megfelelő helyre, teljesen kiuzsorázzák. Ez a körülmény teremtette meg azt az eszmét, hogy Budapest és a külföld között légi összeköttetést létesítsenek. A légi posta Budapesttől Kopenhágáig, esetleg Amsterdamiig működne, s ez magával vinné az Amerikába címzett leveleket is. Később ez a légi postajárat érintené Bécs, Prágát, és Münchent. A levelek kézbesítésének átlaga 2 korona 50 fillér lenne.

— **Szeszgyárosok értekezlete.** A kormányzótanács közéleti igazgatósága november 25-ére értekezletre hívta össze a szeszgyárosokat. Az értekezlet tárgya a szeszgyártás szabályozása lesz.

— **Blokád az osztrák falvak ellen.** Az „Izbanda“ írja: A bécsi lapok külön kiadásban közölték néhány nappal ezelőtt azt a szenzációs hírt, hogy a helyreállítási bizottság terve szerint mindazokat a községeket blokád alá helyezik, amelyek nem akarnak Bécsnek élelmet szállítani. Ez a blokád leginkább Salzburg város és Felső Ausztria ellen irányulna. A blokád kettős lenne: egyfelől az antant, másfelől Bécs és a nemzeti államok részéről.

— **Lopás a Louvrebán.** A Párisi Louvrebán a közelmúlt napok egyikén lopás történt, mely nem annyira az elloptott tárgy értéke, mint a lopás körülményei miatt érdemel említést. Egy vitrinből elloptak egy arany láncocskát, amely a főnői ásatások korából való. A tolvajlás éjjel történt. A tolvaj bezárta magát a muzeumba, gyémánttal kivágta a vitrin üvegfalát s valószínűleg az egész vitrin tartalmát elakarta vinni, de valamitől megriadhatott s ezért a Louvre udvarára néző ablakon keresztül elmenekült. A vitrin falán egy óriási kéz lenyomatát vették fel. A Louvre őrszemélyzete ellen gondatlanság miatt megindul a vizsgálat.

ebben az ügyben s a bűnpör hat vádlottját halálra ítélték. A halálra ítélték közül hárman, mint a bírósági ítélet felemlíti, névszerint Lakó Nagy Jani, Péter Gábor és Péter Sándor nem jelentek meg a tárgyaláson, valószínűleg szökésben vannak. Zilah város polgárságára 800.000 korona bírságot rótt ki a hadbíró, mely összegből 400.000 korona az államkincstár javára folyik be, 400.000 korona pedig a megölt katonák családjai javára. A bírságot a zilahiak értekezletükön 228 módosabb polgár között osztották ki.

— **Megkezdték a bányatársulások felszámolását.** A kormányzótanács XIX. számú rendelete a bányatársulások felosztását, illetve a kerületi munkásbiztosító pénztárakba való beolvastását rendelte el. Az október 28-án kelt 6450—1919. számú végrehajtási rendelet a felszámolás azonnali megkezdését rendeli el, aminek értelmében a dévai szociális biztosító (munkásbiztosító) pénztár is megkezdte a felszámolásokat, amennyiben Péntek Elek igazgató és Márkon Ferenc számellenőr folyó hó 10-én kiszállt Petrosényba és ott megkezdte a Salgótarjáni Bánya Rt. átvételét. A felszámolás rendben folyik.

— **Világszövetség a tuberkulózis ellen.** Párisban, Bourgeois elnöke alatt gyűlést tartott a francia tuberkulózis elleni egyesület, az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország képviselőinek részvételével. A gyűlésen elhatározták, hogy a jövő év októberében nemzetközi konferenciát hívnak össze Párisba és ez alkalommal a Népek Ligájában képviselt nemzetek delegátusaiból világszövetséget alakítanak a tuberkulózis leküzdésére.

— **Szindarab Tiszáról.** Harry Schmitt v. Hohlenbaum, egy svájci születésű német író, aki több magyar szindarabot fordított német nyelvre és Sopronban lapszerkesztő is volt, szindarabot írt Tisza Istvánról. A darab címe: „Graf Tisza, die Tragödie der Vergänglichkeiten“ (Gróf Tisza vagy a mulandóság tragédiája.) A darab Max Pfeffer bécsi kiadócégnél fog megjelenni.

— **Páris legmagasabb vendéglője.** Nem a Montmartren van, sem pedig az Eiffel-tornyon, amely 1914-ben katonai tulajdonba szállították át, hanem a Nagyopera padlásán, ahol társasétközött rendezett be az igazgatóság. A drágaság nem igen bántja a híres magánénekeseket, vagy a ballet ünnepeit csillagait, de bizony érzékenyen sújtja a személyzet kisebb javadalmazásu részét. Vagy nyolcszáz emberről van szó, akiknek a fizetésből nem telik vendéglőre, amelyben tizenkét frankért vesztegetik manapság a legegyszerűbb étkezést is. Ezért nagyon kapóra jött a ballet növendékeknek, a kabaréénekeseknek, a műszaki személyzetnek, hogy jutányosan és jól étkezhetnek a műintézet legfelsőbb helyiségében, ahol azelőtt a szinpadai kellékek heverték szanaszét.

— **Kivonják a koronát a forgalomból.** Bukarest, nov. 17. Kolozsváron e hó folyamán fognak összegyűlni tanácskozással Bukovinából és Besszarábiából a nagy pénzügyi szakemberek. Tanácskozásuk tárgya a koronának forgalomból való kivonása. (Adeverul.)

— **A vonatok érkezése Szászvárosra.** Aradról a 608. sz. szvonat éjjel 12 ó. 01 pkor. Tövisről a 615. sz. szvonat éjjel 1 ó. 15 pkor. Aradról a 606. sz. gyvonat reggel 5 ó. 37 pkor. Brassóból a 605/a. sz. gyvon. este 7 ó. 53 pkor. A 605/a és 606. sz. rendes gyorsvonat Arad—Brassó között közlekedik, azon I.—II. oszt. gyorsvonati jeggyel bárki utazhatik, kedvezményre jogosultak kedvezményüket érvényesíthetik, illetve élvezhetik.

— **800.000 korona bírság Zilah városára.** Zilahon ez év elején magyar gazdák összeverekedtek egy őrjáráttal, két katonát megöltek, többeket megsebesítettek. A debreceni hadosztálybíró most hozott ítéletet

— **Sötét utca.** A Felsőmajor-utcai lakosok panaszkodnak, hogy utcájuk már egy hétnél is több ideje világítás nélkül van. E helyen is kéri a hiány orvoslását.

— **Uj vendéglői árakat szabtak meg Nagyváradon.** Eszerint egy teríték, leves, sült, főzeléssel, gyümölcs, vagy tészta 8 K, másodredű 7 K. Marhahus mártással és burgonyával 6 K, főzelék feltéttel 5.60 K, főtt tészta 3 K, borjuszélet 9 K, rortélyos 9 K, fél csirke 12 K, negyed kacska 12 K, saláta 50 fillér.

— A „Tavaszi“ mai számát Szűts Dezső cikke „A pénztelen Petőfi“ teszi szenzációssá. A pompás eleven tanulmány Petőfi levelezése alapján világít rá a szegényes szociális és gazdasági elnyomottságra, amelynek sziklaja alatt a magyarság egyik legnagyobb zsenije elpusztult. Nadányi Zoltán „Aludj anyalka“ című rendkívül finom, artnitikus versciklusa a szám kiemelkedő eseménye. Dutka Ákos és Nil versei a két impozáns tehetségű lírikus lágyabb hangjait szólaltatják meg. Meglepetésképpen hat Páll Tamásnak regényírásra praedestinált fiatal temesvári elbeszélőnek hatalmas novellája: Nagy Pál István árvaegény. Zsolt Béla „Titok“ című költeménye fojtott, lázas hangjával művészi teljességével egyike a költő szuggentivebben ható verseinek. Az „Idegen Novellák“ alatt Ernst Weissnek, az új bécsi irodalom egyik legerősebb epikusának mély novelláját közli a „Tavaszi“ Szalai Elemér fordításában. Peter Altenburg egyik pompás ciklusát pedig Lányi Géza interpretálja. Ádám Ferenc frappáns humoreszkkal, S. Elza „Ex libris“ cím alatt összefogott skizsekkel gazdagítják a számot. „A fehér kutya“ 9-ik folytatása és a szokásos bő rovatok egészítik ki a zsufolt tartalomjegyzéket.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

100 korona = 4.65 frank.

Ausztria manővere.

Az „Aradi Hirlap“ írja: Bukarest. A koronavaluta újabb áresését jelentik a külföldi tőzsdéről. Zürichben november 14-én a bécsi kifizetés 100 koronánként 4.65 frankba került, a lebélyezett és lebélyezetlen bankjegyéért pedig 5 frankot fizettek. Magánjelentések szerint négyfrankos kötések is előfordultak. Amsterdamban ugyanakkor a bécsi kifizetést 100 koronára 2.32 s fél hollandi forinttal jegyezték. A koronavaluta javulása, mely az utolsó héten mutatkozott és Zürichben 100 koronánként egy franknyira emelkedett, ezzel újból lemorzsolódott, a valuta most már elérte az eddig legalacsonyabb árfolyamot.

Az újabb romlás legfőbb oka nyilván az osztrák-magyar bankjegykontingens újabb, rohamos növekedésében rejlik, mely a legutóbbi hírek szerint, — a pénztárjegyeket nem számítva — elérte az ötvenkét milliárdot. Másik nem kevésbé súlyos oka a valuta romlásának az, hogy Német-Ausztria a kül-

földdel szemben fannálló óriási tartozásait nem a saját „Deutschösterreich“ felülbélyegzésű bankjegyeiben, hanem a most már csak egyedül Magyarországon forgalomban levő lebélyezetlen („sima“) ezresekben fizeti, amelyeket a jegybank bécsi főintézetének jóvoltából korlátlan mennyiségben kap kézhez. Német-Ausztria ezzel a saját, felülbélyegzett koronáját védi.

Intelligens urhölgy vagy ur kosztot esetleg lakást is kaphat Malom-utca 17. sz. alatt. Ugyanitt ruha-varrást is elvállalnak. 75 1-3

Középiskolai tanulók magánoktatását elvállalja Steigerwald Árpád mérnök-hallgató. Ajánlatokat e lap kiadóhivatalába kérek. 76 1-3

Villanylámpák eladók Varga-u. 23. szám alatt. 77

Eladó egy bőrfedelű csukható családi hintó és 7 méter finom angol nadrágszövet. — Cim e lap kiadóhivatalában. 72 2-2

Cimbalom és zongora bérbe ke-restetik. Cim a könyvkereskedésben. 70 3-3

Hasatschek Károly

építőmester

7 18-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja dúsan felszerelt papir-raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői-kártyáit, diszes kiállítású meghívóit, névjegyeit, valamint falragaszait

Mindennemű irodalmi-művek iskolai és irodai írószerek, hivatalos és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerekkereskedés

A Szászváros és Vidéke kiadóhivatala